

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **L. C., bývajúcej v R., P. V. X.**, zastúpenej Mgr. M. L., advokátom, R., N. A. H. X., proti žalovaným **1) J. J., L. R. X., 2) P. P., L. R. X., 3) V. K., L. R. X.**, o určenie neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 19Cb 264/2000, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 6. marca 2007, č. k. 40bo/246/2006 – 288, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z 23. mája 2002, č. k. 19Cb 264/2000 – 179. Uvedeným rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou žalobkyňa žiadala určiť neplatnosť zmluvy o predaji obchodného podielu z 23. novembra 1998, ktorou na ňu žalovaní previedli 100 % podiel na spoločnosti D. s. r. o. Žalobkyňa zmluvu považovala za neplatnú z dôvodu, že ju žalovaní pri uzavieraní zmluvy uviedli do omylu, tým, že jej zatajili skutočný ekonomický stav spoločnosti. Išlo predovšetkým o záväzky voči leasingovej spoločnosti vo výške 700 00 Sk, záväzky zo zmeniek spolu vo výške 335 000 Sk, záväzok z blanko zmenky a skutočnosť, že bolo predané motorové vozidlo, ktorým bol zabezpečený dlh voči leasingovej spoločnosti. Súd prvého stupňa takto rozhodol s odôvodnením, že žalovaní

nevyvolali omyl žalobkyne a ani nemali úmysel vyvolať ho ani nevedeli o tom, že žalobkyňa koná v omyle.

Odvolačný súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa dospel k správne skutkovému zisteniu a právne záveru. Pri uzatváraní zmluvy žalobkyňa vedela o neukončenom vzťahu s leasingovou spoločnosťou a blanko zmenka bola splatená. Pokiaľ ide o zmenky vo voči Ing. K. v celkovej výške 335 000 Sk, tie skutočne neboli uvedené v zmluve ani v účtovníctve spoločnosti. Tieto zmenky nezaväzovali spoločnosť ale žalovaných, ktorí ju aj splatili, takže ani nebol dôvod, aby boli vedené v účtovníctve spoločnosti. Motorové vozidlo, ktorým bol zabezpečený záväzok bolo predané dva roky pred uzavretím zmluvy o predaji podniku, čo muselo byť žalovanej známe. Podľa odvolacieho súdu neobstojí ani tvrdenie žalobkyne v odvolaní, že súd nevyočul v konaní svedkov C. a K.. Oboja menovaní boli ako svedkovia vypočutí 24. januára 2002. Pokiaľ ide o ďalší dôvod neplatnosti zmluvy a to skutočnosť, že žalovaní jej zatajili nezaplatenie nájmu za priestory spoločnosti, odvolací súd uviedol, že na uvedenú skutočnosť už odvolací súd nemohol prihliadnuť, pretože boli uplatnené až po vyhlásení rozsudku na súde prvého stupňa, napriek riadnemu poučeniu podľa § 120 ods. 4 O. s. p. Uviedol však, že i keby bolo preukázané uvedené tvrdenie, nepreukazovalo by to úmysel žalovaných uviesť ju do omylu.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 17. apríla 2007.

Proti rozsudku podala dovolanie žalobkyňa. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedla, že dovolanie je prípustné z dôvodu uvedeného v § 237 písm. f/ O. s. p. Odvolací súd odvolaním sa zaoberal len v rozsahu písomne podaného odvolania z 5. augusta 2002 a na ďalšie prednesy uvedené priamo na pojednávaní 6. marca 2007, i keď išlo o skutočnosti, ktoré už uvádzala na pojednávaniach krajského súdu a ktoré krajský súd nebral do úvahy, neprihliadol. Uvedený postup nemá oporu v zákone, nakoľko § 212 ods. 4 O. s. p. v znení účinnom v čase podania odvolania umožňoval účastníkom meniť odvolacie dôvody a odvolacie návrhy bez súhlasu súdu. Dôkazy, ktoré predložila súdu prvého stupňa, a ktoré opätovne uviedla na pojednávaní odvolacieho súdu, jednoznačne preukazujú jej tvrdenie, že žalovaní ju uviedli do omylu. Zatajili dobu splatnosti svojich záväzkov, keďže účtovné doklady predložené audítorky uvádzali inú dobu splatnosti a veritelia sa neskôr domáhali ich skoršej splatnosti z dôvodu porušenia obchodných zmlúv. V dovolaní zopakovala dôkazy, ktoré uviedla

v predchádzajúcom dovolaní, ktoré preukazujú jej tvrdenie a ktorými sa súd prvého stupňa ani odvolací súd nezaoberali.

Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O. s. p.) najskôr to, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 O. s. p. (v znení účinnom v čase podania dovolania) platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak sa ním odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, vo výroku ktorého vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Žalobcom napadnutý rozsudok nie je rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je však prípustné dovolanie ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. Dovolateľka tvrdí, že v konaní jej bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Ak by k takémuto nesprávnemu postupu odvolacieho súdu v konaní skutočne došlo, zakladalo by to prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Žalovaná vidí odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že súd sa nezaoberal ňou navrhnutými dôkazmi resp. vykonané dôkazy neprávne vyhodnotil

a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a z ich aj k nesprávnym právnym záverom, že pri uzatváraní spornej zmluvy nebola uvedená do omylu a zmluva preto nie je neplatná.

Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Tento názor zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí, uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993. Platí to v plnom rozsahu aj o takom dôkaze, ktorý účastník zo svojho subjektívneho hľadiska považuje za vysoko významný. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Skutočnosť, že súd nevykonal taký dôkaz, ktorý by bol podľa účastníka spôsobilý privodiť zvrat v skorších skutkových zisteniach, by mohla mať za následok neúplné zistenie skutkového stavu vedúce k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, by zakladala dôvodnosť dovolania, nebola by však odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.), ktoré by zakladalo prípustnosť dovolania.

Nemožno prisvedčiť žalobkyni, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd sa odmietol zaoberať skutočnosťami, ktoré predniesol jej zástupca až na odvolacom pojednávaní. Postup odvolacieho súdu, podľa žalobkyne nemá oporu v zákone, pretože § 212 ods. 4 O. s. p. dáva účastníkom možnosť meniť odvolacie návrhy i odvolacie dôvody bez súhlasu súdu.

Podľa 120 ods. 4 O. s. p. je predseda senátu povinný pred skončením dokazovania (na súde prvého stupňa) poučiť účastníkov prítomných na pojednávaní, že všetky dôkazy musia predložiť alebo označiť skôr, ako vo veci vyhlási rozhodnutie, pretože na dôkazy označené neskôr sa neprihliada. Na uvedené ustanovenie nadväzuje § 205a ods. 1 O. s. p., podľa ktorého skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, môžu byť dovolacím dôvodom len vo výnimočných, v zákone vymenovaných, prípadoch (okrem iných i v prípade, že dovolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4). Citované ustanovenia boli do Občianskeho súdneho poriadku zavedené zákonom č. 501/2001 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2002. Z uvedeného vyplýva, že účastníci môžu síce svoje odvolacie návrhy a dôvody meniť, môžu to však byť len skutočnosti, ktoré zákon ako dovolací dôvod pripúšťa. Nové skutočnosti alebo dôkazy, ak nie sú splnené podmienky uvedené v § 205a ods. 1 O. s. p. nemôžu byť dovolacím dôvodom a nemožno na ne prihliadnuť. V tejto súvislosti sa žiada poznamenať, že napriek tomu, že žalobkyňa na odvolacom pojednávaní uplatnila nové skutočnosti, ktoré dovolacím dôvodom už nemohli

byť, odvolací súd sa nimi zaoberal a uviedol k nim, že i keby tieto tvrdenia boli preukázané, nepreukazovali by úmysel žalovaných uviesť ju do omylu.

To či skutkové a právne závery, založené na dokazovaní vykonanom bez zreteľa na uvedené dôkazy, sú správne alebo nie, možno v dovolacom konaní posúdiť až v prípade, že by z určitého dôvodu bolo dovolanie prípustné (ide o dôvody, ktoré síce môžu zakladať dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť). O taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo. Žalovaný mohol v konaní využiť svoje práva a uplatniť procesným predpisom dovolený vplyv na priebeh konania a rozhodnutie súdu. Mal možnosť vyjadriť svoj názor, nato, aké skutkové zistenia sa majú z vykonaných dôkazov vyvodiť, ako sa majú právne hodnotiť, ako sa majú príslušné predpisy hmotného práva na vec správne aplikovať a aký konečný záver o dôvodnosti žaloby sa má z nich vyvodiť. Skutočnosť, že odvolací súd jeho skutkové tvrdenia a právne hodnotenie neakceptoval, nemožno považovať za odňatie práva konať pred súdom.

Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. a z § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods.1 písm. c) O. s. p., odmietol, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalovaní mali v dovolacom konaní úspech, majú preto podľa § 243b ods. 4 v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Keďže náhradu trov konania nežiadal odvolací súd mu náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. júna 2010

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.